

Aftonbladet.-21.03.2024

Fredrik Björkman

Ukrainska flyktingar i fattigdom – ministerns svar: "Stora möjligheter"

Українські біженці в злиднях – відповідь міністра: «Великі можливості»

Через низькі добові українські біженці опиняються в злиднях. За власними підрахунками уряду, до листопада, коли буде введено новий закон, який покращить умови, Швецію покинуть 10 тисяч українців. З 2022 р. Міграційне агентство Швеції видало майже 59 тис. дозволів на проживання для українців, які звернулися до Швеції. За оцінками, сьогодні у Швеції перебуває близько 39 000 осіб, але багато з них живуть на кошти, значно нижчі за прожитковий мінімум. Додаткова допомога для біженців, які проживають у помешканнях Міграційного агентства, де включено харчування, становить 24 шведські крон на день для однієї особи та 19 шведських крон для тих, хто проживає разом.

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/4o5n5V/ukrainska-flyktingar-i-fattigdom-ministerns-svar-stora-mojligheter>

Ukrainska flyktingar hamnar i fattigdom på grund av låga dagersättningar. Enligt regeringens egna beräkningar kommer 10 000 ukrainare att lämna Sverige fram till november, då en ny lag införs som ska förbättra villkoren.

– Det finns barn som går hungriga, säger Charlotte Lagersten, volontär på Röda Korset.

– Vi står på det ukrainska folkets sida i kampen för sin frihet och för vår frihet.

Orden yttrades av statsminister Ulf Kristersson (M) under en manifestation vid Sergels torg på tvåårsdagen av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Då, mot slutet av februari, låg det svenska militära stödet på drygt 30 miljarder kronor. Kriget i Ukraina har lett till att 6,5 miljoner ukrainare är på flykt, enligt UNHCR. Sedan 2022 har Migrationsverket beviljat nästan 59 000 uppehållstillstånd för ukrainare som sökt sig till Sverige.

Omkring 39 000 beräknas befinna sig i Sverige i dag.

Många av dem lever på ersättningar en bra bit under existensminimum. "Har somnat hungriga"

– Det finns barn som går hungriga. De får inte den näring som de behöver. De har somnat hungriga och det kommer de att fortsätta göra. Vi hoppas att det vi gör kan förhindra det värsta, säger Charlotte Lagersten, volontär på Röda Korset. Dagersättningen för flyktingar som bor på Migrationsverkets boenden där mat ingår ligger på 24 kronor per dag för en ensamstående, 19 kronor för den som delar hushåll. För den som har boende där mat inte ingår ligger ersättningen för en ensamstående på 71 kronor per dag, 61 kronor om man delar hushåll. För barn ligger ersättningen mellan 37 och 50 kronor per dag beroende på ålder. Charlotte Lagersten möter ukrainska flyktingar ute i Hagsätra, där Röda Korset delar ut matkassar med det absolut mest nödvändiga: potatis, linser, ris, morötter, lök, banan och äpple.

– Det gör ont i hjärtat. Det är sorgligt att folk ska behöva tacka oss för att de inte behöver vara hungriga. Hygienartiklar är dyrt, så ibland får de ukrainska flyktingarna även tvål, schampo, tandkräm och tandborstar. Mammor med barn får blöjor, 15 i veckan.

Regeringen har en lösning – men den dröjer

Centerpartiet har försökt förmå riksdagen att höja dagersättningen, men S och Tidöpartierna har sagt nej. I februari i år, nästan två år efter den ryska invasionen, gick regeringen vidare med ett lagförslag som gör att ukrainare som varit i Sverige i ett år kan folkbokföra sig här. Då får man rätt till en rad stöd och ersättningen ökar. Problemet för ukrainare i Sverige är att lagen träder i kraft först i november i år. Fram till dess får de klara sig på den lägre dagersättningen. Arbetsmarknads- och integrationsminister Johan Pehrson (L) säger att många ukrainare har kommit i arbete i Sverige och att de därmed klarar ekonomin.

På frågan om hur de ukrainare som inte arbetar ska klara sig på 71 kronor om dagen svarar han:

– Vi kommer nu med en lösning. Jag önskar att det hade gått fortare. Jag är glad för det viktiga arbete som Sveriges civilsamhälle bidrar med för att stötta de personer som väljer att bo i eget boende och har svårt att få ekonomin att gå ihop.

– Men kom ihåg att det här är människor som erbjuds sjukvård, skolgång, vi öppnar upp för alla möjligheter att komma in i samhället. Ministerns förklaring: Grova brottsligheten skapar oro

Enligt justitiedepartementet har 8 400 ukrainare lämnat Sverige sedan de kom hit som flyktingar. Regeringen räknar med att 10 000 kommer att bege sig från Sverige innan lagändringen om folkbokföringen införs. Enligt Röda Korset är låga ersättningar en faktor till att ukrainare lämnar Sverige, enligt ministern är det bland annat säkerhetsläget i Sverige som får ukrainare att flytta.

– Jag tror att många av dem som kommit hit har sett stora möjligheter, att man kan få tillträde till arbetsmarknaden, man uppskattar skolan, säger Johan Pehrson.

– Sedan är det andra saker som påverkar att människor lämnar Sverige. Det kan till exempel vara att vi har ett svårt inre säkerhetspolitiskt läge där människor känner en oro för den grova brottslighetens alltför starka grepp. Röda Korset: "Signalpolitik". Karin Ödquist Drackner, migrationsexpert på Röda Korset, påpekar att regeringens förslag innebär att ukrainare som varit ett år i Sverige omfattas, men de som flyr kriget och kommer till Sverige efter den 1 november i år måste vänta i ett år innan de får rätt till folkbokföring.

De högre ersättningar som ukrainska flyktingar då kan få omfattar inte personer under 20 år eller över 66 år.

– Många lämnar Sverige på grund av att man inser att man inte kan bygga en framtid här, på grund av att man inte kan språket, man kommer inte in på arbetsmarknaden, man har svårt att leva på dagersättningen, säger Karin Ödquist Drackner. Karin Ödquist Drackner säger vidare att det går fortare att ändra nivån på dagersättningen för asylsökande än att ändra lagen om folkbokföring.

– Vi menar att man skulle kunna göra det redan till vårändringsbudgeten, säger hon.

En sådan ändring skulle vara till stor hjälp för ukrainarna, men det skulle också innebära att alla asylsökanden, inte bara ukrainarna, får högre ersättning. Regeringen har utlovat ett paradigmskifte i migrationspolitiken och ökade bidrag till asylsökande skulle riskera att motverka omläggningen till en allt stramare migrationspolitik. Det skulle i sin tur riskera att bilden av Sverige som mycket hårt mot migranter raseras.

– Regeringen vill ha kvar sin signalpolitik, säger Karin Ödquist Drackner.